

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Pean 1, Nes

projectnummer: P001056

Onderwerp: Beknopte natuurtoets nieuwbouw woning en mogelijke sloop groepsaccommodatie

Datum: 18-05-2022

1. Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is van plan om op het terrein aan Pean 1 in Nes (gemeente Heerenveen) een nieuwe bedrijfswoning te bouwen. Bovendien wordt nagedacht over de vraag of de boerderij en één van de huidige groepsaccommodaties moeten worden gerenoveerd. Hiervoor wordt een bestemmingsplanprocedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplanplan te toetsen, is een natuurtoets uitgevoerd.

Het doel van de natuurtoets is nagaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets 13 april 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: half bewolkt, droog, circa 13 °C en een matige wind.

PLANGEBIED

Het gehele terrein is onderdeel van de zeilschool en ligt ten noorden van de bebouwde kom van Nes en ten zuiden van de Peanster Ie. De mogelijk te renoveren boerderij en groepsaccommodatie en de beoogde locatie voor de nieuwe bedrijfswoning liggen aan de zuidzijde van het terrein (figuur 1). Dit gedeelte van het terrein wordt begrensd door graslanden aan de zuid- en oostzijde en door een parkeerterrein en toegangsweg aan de noord- en westzijde. Rondom en verspreid over het terrein staan bomenrijen. De bomenrij aan de zuidzijde is een aantal jaren geleden nieuw aangeplant.

De locatie voor de nieuwe bedrijfswoning bestaat momenteel uit puin met hiertussen gras en wordt gebruikt als stallingsplaats van zeilboten. De mogelijk te renoveren boerderij en groepsaccommodatie bestaan uit baksteen met een pannendak en op sommige plekken (van de groepsaccommodatie) uit een houten gevelbetimmering. Langs de oost- en zuidzijde van de groepsaccommodatie staan (picknick)banken en staat materiaal voor een open vuur (vuurkorf), zoals houtstapels. Ten oosten van

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

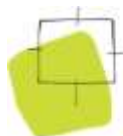
de groepsaccommodatie ligt een smalle greppel. Buiten de Grêft voor de boerderij zijn geen andere watergangen bij deze bebouwing aanwezig.

Foto 1. Locatie voor het nieuwe woonhuis (rood) en de mogelijk te renoveren boerderij (geel) en groepsaccommodatie (blauw). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Foto's 2-5. Impressie van het plangebied op 13 april 2022. Bovenste rij: het zicht op de noord- en westzijde van de geprojecteerde bedrijfswoning vanuit het zuiden. Onderste rij: de bomenrij langs de noordrand van de nieuwbouwlocatie.

Foto's 6-13 op de vorige bladzijde. Impressie van de mogelijk te renoveren groepsaccommodatie. Bovenste rij: het dak van het gebouw. Tweede rij: de afwerking van de gevelbekleding en het terrein ten zuidoosten van het gebouw. Derde rij: de houtopslag en het dak/gevelbekleding van het gebouw. Onderste rij: het zicht op het gebouw vanuit het westen en het dak van de mogelijk te renoveren boerderij met huismussen.

PLANNEN

De plannen bestaan uit de mogelijke renovatie van de boerderij en groepsaccommodatie en de nieuwbouw van een woonhuis aan de zuidoostzijde van het terrein. Een deel van de opgaande beplanting rondom de locatie voor de nieuwbouw wordt mogelijk gekapt om ruimte te creëren. Verder blijft opgaande beplanting behouden. De greppel ten oosten van de groepsaccommodatie blijft ook behouden.

2. Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

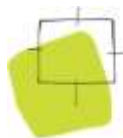
INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFF © 28 april 2022) blijkt dat in de directe omgeving (0 - 2 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten en zoogdieren.

Verder zijn de volgende waarnemingen gedaan:

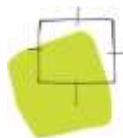
- Op de locatie voor de nieuwe bedrijfswoning zijn tijdens het veldbezoek voornamelijk enkele algemene grassoorten, zoals Engels raaigras en gestreepte witbol, waargenomen. De opgaande

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

beplanting bestaat uit soorten als berk, meidoorn, zwarte els en beuk. Deze waargenomen soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Gezien de terreingesteldheid, het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF) en de voedselrijkdom zijn beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

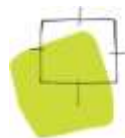
- Uit de directe omgeving zijn enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals huismus en sperwer (NDFF). Omdat het terrein ver van de bebouwde kom ligt, is niet te verwachten dat gierzwaluw in de mogelijk te slopen groepsaccommodatie broedt. Tijdens het bezoek zijn wel meerdere paartjes huismus roepend en met nestmateriaal waargenomen bij de te behouden boerderij aan de westzijde van het terrein. Tijdens het bezoek zijn geen huismussen bij het mogelijk te slopen gebouw waargenomen. Omdat de omgeving van de groepsaccommodatie en het dak geschikt zijn voor huismus, is deze soort hier echter niet uit te sluiten op basis van een enkel veldbezoek. In de opgaande beplanting op het terrein zijn tijdens het veldbezoek geen nesten waargenomen die geschikt zijn als nest voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals sperwer of ransuil.
- Het plangebied maakt mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals de uit de directe omgeving bekende huismus en buizerd (NDFF).
- In de greppel ten oosten van de groepsaccommodatie kan wilde eend broeden. Verder kunnen algemene soorten als merel of zanglijster in de opgaande beplanting op het terrein broeden. Nesten van deze en andere algemene vogelsoorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.
- In de mogelijk te renoveren boerderij en groepsaccommodatie kunnen vleermuizen onder de daken van de gebouwen komen. Hierin kunnen soorten, zoals de uit de omgeving bekende gewone dwergvleermuis of laatvlieger (NDFF), een verblijfplaats hebben. Het gaat voornamelijk om openingen achter de overhangende kantpannen. In de opgaande beplanting rondom de nieuwbouwlocatie zitten geen holtes en/of scheuren die geschikt kunnen zijn als vleermuisverblijfplaats.
- In het plangebied zijn verder geen groenstroken of watergangen aanwezig die een onderdeel vormen van een doorgaande structuur van opgaande beplanting en die dienst kunnen doen als essentiële vliegroute. De watergang ten westen van het terrein, op ruime afstand van de nieuwbouwlocaties, kan wel onderdeel zijn van een vliegroute van vleermuizen, zoals meervleermuis.
- Mogelijk vormt het grasland in het plangebied een klein onderdeel van het foerageergebied van enkele soorten die in open gebieden kunnen foerageren, zoals laatvlieger en meervleermuis (NDFF).
- Het grasland in het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten egel en haas (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

- In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde otter bekend (NDFF). Geschikt leefgebied voor otter, zoals meren of rivieren met goed begroeide oevers en weinig verstoring, is niet in het plangebied aanwezig. De Peanster Ie en de watergang ten westen van het terrein zijn wel geschikt als leefgebied van otter. De watergangen op het terrein staan niet met deze wateren in verbinding. Op basis van de afwezigheid van geschikt leefgebied is otter niet in het plangebied te verwachten.
- De greppel ten oosten van de groepsaccommodatie vormt geschikt voortplantingsbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker en gewone pad (NDFF). Verder zijn de groene delen van het terrein geschikt als landbiotoop voor deze soorten. Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving (NDFF) zijn niet-vrijgestelde amfibieënsoorten niet in het plangebied te verwachten.
- Overige beschermde soorten uit de soortgroepen vissen, reptielen en ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Gezien dit gegeven kan de aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en ongewervelden worden uitgesloten.

TOETSING

- Wanneer de boerderij en/of de groepsaccommodatie wordt/worden gerenoveerd, gaan mogelijk jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus en verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. In dat geval is nader onderzoek naar de aan- of afwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus en verblijfplaatsen van vleermuizen nodig voorafgaand aan de werkzaamheden. Op basis van het nader onderzoek wordt bepaald of een ontheffing voor de Wnb nodig is.
- Een gedeelte van het terrein wordt mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor de te verwachten vogels met jaarrond beschermde nesten en vleermuizen. De beoogde locatie van de nieuwe bedrijfswoning en de groepsaccommodatie zijn maar een klein onderdeel van het foerageergebied. Op de te handhaven gedeeltes van het terrein is voldoende alternatief en hoogwaardig foerageergebied voor de te verwachten soorten aanwezig. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate hoogwaardig foerageergebied voorhanden. Een negatief effect door verlies van foerageergebied op vogels met jaarrond beschermde nesten of vleermuizen treedt niet op.
- Het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten van (algemene) vogelsoorten is bij wet verboden. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli.

- Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

3. Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (vastgesteld 23-03-2021).

NATUUR BUITEN HET NNN EN WEIDVOGELLEEFGEBIED

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied en de bescherming van weidevogelgebieden.

INVENTARISATIE

Het terrein ligt circa 3,3 kilometer ten zuidwesten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Alde Feanen'. Circa 35 meter ten westen van de groepsaccommodatie ligt een watergang die is aangewe-

zen als NNN. Circa 2,5 kilometer ten zuidwesten van het terrein ligt een gebied dat is aangewezen als Natuur buiten het NNN. De locatie voor het nieuwe woonhuis grenst aan de oostzijde aan een groot gebied dat is aangewezen als weidevogelkansgebied.

TOETSING

Natura 2000: Het terrein ligt op relatief grote afstand van het Natura 2000-gebied 'Alde Feanen'. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten mogelijk door externe werking. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten. Eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden en veranderd gebruik is wel mogelijk. Uit de bij dit plan bijgevoegde stikstofrapportage blijkt dat er geen sprake is van een toename van de stikstofdepositie als gevolg van de uitvoering van dit bestemmingsplan.

Weidevogelkansgebied: Het terrein grenst aan een weidevogelkansgebied. Nieuwe planologische ontwikkelingen die verstorend werken op de rust en openheid van het gebied zijn hier niet toegestaan. De locaties voor de nieuwbouwwoning en de groepsaccommodatie liggen momenteel achter een aantal bomenrijen. Hierdoor wordt het terrein in de huidige situatie al afgeschermd van het weidevogelleefgebied. Daarnaast is de verstoringafstand van opgaande begroeiing 200 meter. Door het toevoegen van een woning, ook met een verstoringafstand van 200 meter, binnen de huidige bomenrijen zal geen sprake zijn van een toenemend verstorend effect op het weidevogelkansgebied. De bouw van een enkele woning en de sloop/nieuwbouw van de groepsaccommodatie achter de huidige bomenrijen, zal daarom geen verstorend effect op de rust en openheid van het weidevogelkansgebied hebben.

NNN en Natuur buiten NNN: Het NNN of Natuur buiten NNN in Fryslân kent geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN noch Natuur buiten NNN verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten.

Beschermde houtopstanden: De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

Als gevolg van de plannen, worden mogelijk beschermde houtopstanden gekapt. Wanneer kapwerkzaamheden worden verricht, moet in overleg met de provincie Fryslân worden bepaald of een kapmelding nodig is.

4. Conclusies

1. Voor dit plan is op 13 april 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven een nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wnb op te baseren.
2. Wanneer de boerderij of de groepsaccommodatie worden gerenoveerd, gaan mogelijk jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus en verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Als renovatie aan de orde is, is nader onderzoek naar de aan- of afwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus en verblijfplaatsen van vleermuizen (inclusief laatvlieger) voorafgaand aan de werkzaamheden nodig. Op basis van het nader onderzoek wordt bepaald of een ontheffing voor de Wnb nodig is.
3. Verder moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit betekent dat er bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt, dus buiten de periode van half maart tot half juli.
4. Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring. Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevalen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.
5. Als gevolg van de plannen, worden mogelijk beschermde houtopstanden gekapt. Wanneer kapwerkzaamheden worden verricht, moet in overleg met de provincie Fryslân worden bepaald of een kapmelding nodig is.
6. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig.
7. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.
8. Het plan leidt tot slot niet tot negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde houtopstanden.